

KONUTLARDA DÖŞEMELİ MOBİLYALARIN DEĞİŞTİRİLME SÜREÇLERİNİN İNCELENMESİ

Kemal YILDIRIM¹, M. Kübra MÜEZZİNOĞLU², Osman BOZKURT¹

¹Gazi Üniversitesi, Ağaışleri Endüstri Mühendisliği Bölümü, Ankara Türkiye

²Selçuk Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, Konya Türkiye

kemaly@gazi.edu.tr (ORCID 0000-0001-5447-1201)

kubramznn@selcuk.edu.tr (ORCID 0000-0001-5808-6618)

osmanbozkurt94@gmail.com (ORCID 0000-0002-0655-7243)

Özet

Bu araştırmada, konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını kullanım süreleri, değiştirme nedenleri, satın alma şekilleri ve satın alırken dikkate aldığı hususların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu maksatla hazırlanmış olan ankete toplam 105 konut kullanıcısı katılmış olup, elde edilen sonuçlar SPSS programıyla değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, konut kullanıcılarının yarısından fazlasının döşemeli mobilyalarını 3-8 yıl kullandığı, %50'den fazlasının ürünlerin eskimesi nedeniyle değer değiştirmek istediği ve kullanıcıların %82'sinin döşemeli mobilyalarını mağazadan satın aldığı tespit edilmiştir. Ayrıca, konut kullanıcılarının döşemeli mobilyaları satın alırken %17,2'si demonte olmasına, %14,7'si malzeme kalitesine, %12,8'i ölçü uyumuna, %23,5'i koltuk kılıfının yıkanabilir olmasına, %16,7'si kullanışlı olmasına ve %16,9'u ise modaya uygun olmasına dikkate aldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Döşemeli Mobilya, İç Mekân, Donatı Elemanı, Konut, Tasarım

INVESTIGATION OF REPLACEMENT PROCESS OF FLOORED FURNITURE IN RESIDENCES

Abstract

In this study, it was aimed to determine the usage time of the upholstered furniture, the reasons for changing, the ways of purchasing and the issues that are taken into consideration while purchasing. A total of 105 residential users participated in the survey prepared for this purpose, and the results were evaluated with the SPSS program.

According to the results of the research, it has been determined that more than half of the residential users use their upholstered furniture for 3-8 years, more than 50% want to replace them due to the aging of the products, and 82% of the users buy their upholstered furniture from the store. In addition, when purchasing upholstered furniture for residential users, 17.2% disassemble, 14.7% material quality, 12.8% size fit, 23.5% seat cover washable, %16.7 useful and 16.9% being trendy.

Keywords: Upholstered Furniture, Interior, Equipment Element, House, Design

1. Giriş

Konut; yaşanılan yer, gündelik hayattaki sığınak, sosyo-ekonomik yapıdaki statü, birçok farklı psikolojik ve sosyal özellikleri olan insanın yaşadığı çevreyle olan duygusal ilişkilerinin kurulduğu mekanlardır [1]. Kavramsal olarak ele alınan konut, pek çok farklı niteliği ve olanağı içinde barındırmaktadır [2, 3, 4, 5]. Bununla birlikte konutlar, kamusal ve resmi niteliklere de sahiptir. Bu nitelikleri ile insanların kimlik, beğeni ve yaşam tarzlarını konut dışındaki bireylere sergiledikleri bir sahne oluşturmaktadır [6, 7, 8].

Konutta insanların düzenleme ve yaratma isteği iç mekânların tasarlanmasına kaynak oluşturmuştur. Gelişen ve değişen iç mekânlarda hareketli donatı elemanı olan mobilyalar zamanla ön plana çıkmış, kullanıcıların düşüncelerini ve yaşam tarzlarını yansıtmaya başlamıştır. Ching [9]'e göre mobilya, mimari ve mekân kullanıcıları arasında aracılık etmekte, iç mekân ve birey arasında biçim ve ölçek bazında geçişi sağlamakta, iç mekân etkinliklerine konfor ve kullanılabilirlik katarak, bu mekânları daha kullanışlı kılmaktadır. Duvar, döşeme, kolon, kapı, pencere gibi yapısal bileşenler kadar hareketli donatılar ve aksesuarlar da mekân oluşumunda oldukça etkili bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda mobilyanın yalnızca işlevsel bir öge olmadığını, aynı zamanda mekanlara estetik değer katan bir öge olduğunu da söylemek mümkündür.

Mobilya endüstrisinin önemli bir kolu olan döşemeli mobilya sektörü dünyada ve Türkiye'de rekabetin içerisinde gelişmeye açık bir sektördür [10]. Döşemeli mobilya denildiği zaman genel olarak koltuk, kanepeler gibi oturma, dinlenme ve yatma mobilyalarını akla gelmektedir. Bu mobilyalarda "iskelet" adı verilen çatkının (metal, ahşap veya suni tablaların) çeşitli gereçler ile oturulur veya kullanılabilir hale getirilmesine

“döşemeli mobilya” denilmektedir [11]. Döşemeli mobilya genellikle yoğun emek verilen üretimler ile ortaya çıkmaktadır.

Bilgin [12]’e göre 1980’li yıllarda Türkiye’de yaşanan politik ve ekonomik değişim süreci insanların tüketim alışkanlıklarını değiştirmiş ve döşemeli mobilya endüstrisinde de yeni ihtiyaç ve beklentileri ortaya çıkarmıştır. Kullanıcıların satın alma gücünün yükselmesiyle birlikte farklı, estetik ve kaliteli kısacası “lüks” sınıfına giren ürünlere olan talepleri de artmıştır. Kullanıcıların, tüketim davranışlarını anlayabilmek için konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını satın alırken dikkate aldığı hususları, kullanım sürelerini, değiştirmek isteme nedenleri ile satın alma şekillerinin ne ölçüde etkilediğinin araştırılması gerekmektedir. Bu nedenle, bu çalışma kapsamında ele alınan konut mobilyalarıyla ilgili literatür çalışmalarına aşağıda yer verilmiştir.

Yıldırım, Başkaya ve Hidayetoğlu [13] farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip blok-konut kullanıcılarının sabit iç donatım elemanlarından memnuniyetlerinin tespit edilmesinin amaçlandığı çalışmalarında; kullanıcıların işçilik, kullanılabilirlik, ölçü, estetik, malzeme gibi mobilya kalitesini belirleyen kriterlere daha fazla önem verdikleri görülmüştür. Çalışma kapsamına alınan yeni yapılan konutların kullanıcılarının %44’ünün çeşitli açılardan rahatsızlıklara neden olduğu için mevcut donatı elemanlarını değiştirmek istediği ve %16’sının ise konutlarında kendilerine sunulan iç donatım elemanlarını hiç kullanmadan değiştirdikleri tespit edilmiştir. Benzer bir yaklaşımla; Efe ve Arslan [14], mobilya satın alma davranışlarında etkili olan faktörleri “Değer Sıralama Yöntemi” ile araştırdıkları çalışmalarında, Ankara’da Yenimahalle, Keçiören ve Çankaya ilçelerinde 636 bireye değerlendirme anketi uygulamışlardır. Elde edilen araştırma sonuçlarına göre değer sıralaması; sağlamlık, işlevsellik, ekonomik, estetik ve ergonomik kriterler şeklindedir.

Akyüz [15] tarafından yapılan mobilya satın almada kullanıcı davranışlarını etkileyen psikolojik, sosyo-psikolojik, sosyo-kültürel faktörlerin incelendiği araştırma sonucunda; eğitim ve gelir seviyesinin artışı ile mobilya fiyatının önem derecesinin azalmasına neden olduğu, markanın önem derecesinin ise gelir seviyesi artışıyla arttığı gözlenmiştir. Yaş grupları açısından markanın öneminde de anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ayrıca kullanıcıların eğitim seviyelerindeki artış ürünlerde garantiye verilen önemi de arttırmıştır. Görünüm faktörü üst sınıf kullanıcılarda, diğer sınıf kullanıcılara göre daha fazla önem kazanırken, orta sınıf kullanıcıların için bu oran alt

sınıf kullanıcılardan daha az önemli bulunmuştur. Kullanıcıların demografik özelliklerine göre döşemeli mobilyalarla ilgili ne tür sorunlar yaşadığını araştıran bir başka çalışmada ise; kullanıcıların döşemeli mobilyaları değiştirmelerinde “kullanım ömrünü doldurmasının” birinci etken, “ev değişiminin” ise ikinci etken olduğu görülmektedir. Kullanıcıların döşemeli mobilyalar ile ilgili şikâyet konularında ve döşemeli mobilyaları değiştirmelerindeki etkenler tüm demografik değişkenlere bağlı olarak incelendiğinde benzer şikâyetler ve değiştirme nedenlerinin ortaya çıktığı anlaşılmaktadır [10].

Esen [16]’in Batı Karadeniz Bölgesi’nde yapmış olduğu çalışmada, ankete katılan katılımcıların aylık gelir miktarlarının, eğitim seviyelerini doğrudan etkilediği görülmektedir. Buna göre Batı Karadeniz bölgesindeki katılımcıların konut değiştirme sayıları ile salon mobilyası yenileme sayıları arasında paralel bir sonuç ortaya çıkmıştır. Mobilya kullanıcılarının büyük çoğunluğu, salon mobilyalarının ergonomik kullanımından memnun olduklarını belirtmelerine rağmen, ergonomik değerlendirme kriterlerine uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Mazıcıoğlu ve Yenice [17] Gaziantep kent merkezinde yüksek gelir grubunun yoğun olarak bulunduğu üç mahalle üzerinde yapmış oldukları araştırmada bu mahallerde yaşayanların konut yer seçimini etkileyen temel değişkenlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda kentsel yaşam kalitesi algısının bir dizi nesnel ve öznel değişkene dayalı olduğu görülmüştür.

Bullard [18] 1990’lı yıllar sonrası için Birleşik Devletlerde döşemeli mobilya satışında oluşacak potansiyel pazarın belirlenmesini amaçladığı çalışmada; potansiyel mobilya alıcıları açısından istatistiksel tanımlamalar yaparak sahiplik duyguları ve mobilya sahibi olmak için ne yaptıklarını ortaya koymuştur. Burdurlu, İlçe ve Ciritoglu [19]’nun mobilya ürün özellikleri ile ilgili kullanıcıların tercih önceliklerini inceledikleri çalışmalarında, kullanıcıların mobilya satın alırken ilk sırada mobilyanın fiyatı, ikinci sırada mobilyanın kalitesi ve üçüncü sırada ise mobilyanın kalite belgesinin olması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca, ürün nitelikleri tercihinde öncelik sıralaması göz önünde bulundurulmayıp tercih göz önüne alındığında mobilyanın kalitesi ve kalite belgesinin bulunması satın almadaki en çok aranan ürün özellikleri olduğu belirtilmektedir. Lin [20] araştırmasında, mobilya kullanıcılarının ürünün kalitesinden çok estetiğe önem verdiğini, bu durumdan etkilenen üreticilerin de sağlamlıktan çok estetik konusuna önem verdiğini ileri sürmüştür.

Arslan, Sönmez ve Burdurlu [21] döşemeli mobilyalara yönelik kullanıcıların yaşadığı sorunları irdeleyen araştırmalarında, en fazla şikâyetin “kumaş eskimesi”, “ses-gıcırtı yapma” ve “ek yerlerinden açılma” konularında, en az şikâyetin ise “boya ve vernikte dökülmenin olması” konusunda yoğunlaştığı bildirilmiştir. Arısüt ve Ayan [22], döşemeli mobilya satın alımında kullanıcıların tercihini etkileyen kriterlerin ele alındığı çalışmada, kullanıcıların döşemeli mobilya satın alırken en çok fiyat faktörüne ve ödeme seçeneklerine, ardından kumaş ve renk faktörlerine önem verdikleri bildirilmiştir. Dangelico, Pontrandolfo ve Pujari [23] İtalya'da tekstil ve döşemeli mobilyalar sektörüne yönelik yaptığı araştırmalarında, sürdürülebilir ürün tasarımı yaklaşımının üretici firmalar için yeni pazarlar ve ürün alanları açacağı, finansal performanslarını artıracacağı ve yeni fırsatlar yaratacağı bildirilmiştir.

Yukarıdaki literatür çalışmalarında görüldüğü üzere, döşemeli mobilyalara yönelik yapılan akademik çalışmalarda; daha çok kumaşlar ve malzeme özelliklerine odaklanıldığı, diğer taraftan döşemeli mobilyaların değiştirilme süreleri, değiştirilmek istenme nedenleri, satın alınma şekilleri ve satın alınırken dikkate alınan hususlara yönelik az sayıda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmada, kullanıcıların konutlarında bulunan döşemeli mobilyalarını değiştirme süreleri, değiştirmek isteme nedenleri, satın alma şekilleri ve satın alırken dikkate aldığı hususların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu maksatla, bu çalışmadan elde edilecek veriler, döşemeli mobilya sektöründe kullanıcıların istek ve gereksinimlerinin anlaşılacak sağlıklı bir şekilde planlanmasına, bu konuda daha sonra yapılabilecek çalışmalara örneklem oluşturulmasına ve döşemeli mobilya sektörüne yönelik bilinçli bir ürün yaşam döngüsünün oluşturulmasına ışık tutabilecektir.

Kullanılan literatür ışığında araştırmanın amacına uygun olarak geliştirilen araştırma hipotezleri aşağıda verilmiştir.

H1. Konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların kullanıcılara göre kullanım süreleri farklıdır.

H2. Konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların kullanıcılar tarafından değiştirilmek istenme nedenleri farklıdır.

H3. Konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların kullanıcılar tarafından satın alınma şekilleri farklıdır.

H4. Konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların kullanıcılar tarafından satın alınırken dikkate alınan hususları farklıdır.

2. Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde; konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların değiştirilme süreçlerinin incelenmesine dair oluşturulan araştırma hipotezlerinin test edilebilmesi için uygulanan anket çalışması ve prosedürü yer almaktadır.

2.1. Anket Tasarımı

Çalışma kapsamında araştırma hipotezleri bir anket (Ek A) yardımıyla ölçülmüştür. Bu anketin tasarım aşamasında daha önce, Yıldırım, Başkaya ve Hidayetoğlu [13], Işık [24] Yıldırım [25] ve Motulsky [26] tarafından yapılan konut değerlendirme araştırmalarında geçerli ve güvenilir bulunmuş anket örneklerinden faydalanılmıştır. Araştırma ölçeğini oluşturan anket formu iki (2) grupta kategorize edilmiştir. Birinci kısım, konut kullanıcılarına yönelik genel bilgiler (cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi, evin mülkiyet durumu, aylık toplam aile geliri ve meslek vb.) ile ilgili sorulardan, ikinci kısım ise kullanıcıların konut iç mekânındaki döşemeli mobilyaları satın alma şekilleri, kullanma süreleri ve değiştirmek isteme nedenleri ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.

2.2. Katılımcıların Seçimi ve Anketin Uygulanışı

Çalışmada araştırma bölgesi olarak Ankara ili seçilmiştir. Araştırma bölgesi seçilirken Ankara ilinin merkez ilçelerinin nüfus sayıları dikkate alınmıştır. Araştırma evrenini; Ankara'nın merkez ilçelerinde yaşayan 105 konut kullanıcısı oluşturmaktadır.

Araştırma anketi 2020 yılı Nisan ayı içerisinde rastgele örnekleme metodu ile hafta içi ve hafta sonu olmak üzere günün mesai saatleri içerisinde katılımcılarla yüz yüze görüşülerek uygulanmıştır.

2.3. İstatistiksel Analiz

Araştırma verilerinin anlaşılabilirliği ve aynı yöntemle elde edilmiş verilerle karşılaştırılabilirliği için verilerin belirli kurallar çerçevesinde özetlenerek sunulması gerekmektedir. Bu noktadan hareketle, bir anket yardımıyla 105 konut kullanıcısından elde edilen verilerin Cronbach Alpha güvenilirlik testleri yapılmış, frekans sayıları ve yüzdelik değerleri hesaplanmıştır. Daha sonra, hesaplanan değerler uygun tablolarla ifade edilmiş, gerekli yorumlamaları yapılmıştır.

3. Bulgular

Ankara’da yaşayan konut kullanıcılarının, konut iç mekânında yer alan döşemeli mobilyalarını değiştirme süreçlerinin incelenmesi doğrultusunda elde edilen araştırma verileri uygun yöntemlerle test edilmiş olup, sonuçta elde edilen bulgular sistematik bir sıra ile aşağıda verilmiştir.

3.1. Güvenilirlik Analizleri

Literatürde; Cronbach [27], Kaplan ve Saccuzzo [28] ve Panayides [29] tarafından yapılan araştırmalarda alfa güven katsayıları 0,60’ın üzerinde olduğunda “güvenilir” olarak kabul edilebileceği belirtilmiştir. Anket çalışmasında kullanılan 29 unsurun oluşturduğu araştırma ölçeğinin güvenilirlik katsayısı 0,81 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, 29 unsurun her biri için tespit edilen en düşük güvenilirlik katsayısı 0,79’dur. Buna göre, bu çalışmada elde edilen veriler “güvenilir” olarak kabul edilebilir.

3.2. Konut Kullanıcılarının Genel Bilgileri

Araştırmaya katılan konut kullanıcılarının cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi, konut mülkiyet ve aile gelir durumu gibi genel bilgilerine ilişkin sorulara verdikleri cevapların frekans sayıları ve yüzdelik değerleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Konut kullanıcılarının genel bilgileri

Genel Bilgiler		f	%
Cinsiyet	Erkek	51	48,6
	Kadın	54	51,4
Yaşı	18-24	42	40
	26-35	63	60
Eğitim Seviyesi	Ortaöğretim	9	9
	Yükseköğretim	96	91
Konut Mülkiyet Durumu	Kiracı	52	49,5
	Ev Sahibi	53	50,5
Aile Gelir Durumu	0-3000 TL	32	30,5
	3001-6000 TL	46	43,8
	6001 TL ve Üzeri	27	25,7

Not: f: Frekans sayısı, %: Yüzdelik değer

Tablo 1 incelendiğinde; anket katılımcılarının %51,4’ünün kadın, %91’inin de yükseköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Ayrıca %50,5’inin ev sahibi olduğu, %43,8’inin de ortalama 3001-6000 TL gelirinin olduğu görülmektedir.

3.3. Döşemeli Mobilyaların Kullanım Süreleri

Katılımcıların konut iç mekânında yer alan döşemeli mobilyalarını kullanma sürelerine ilişkin sorulara verdikleri cevapların frekans sayıları ve yüzdelik değerleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2’de verilen yüzdeler bakıldığında, kullanıcıların %34’ünün 3-5 yıl aralığında masa ve sandalyelerini, %32,4’ünün koltuklarını, %32,7’sinin kanepelerini ve %36,6’sının ise oturma grubunu değiştirdiği görülmektedir. Diğer taraftan kullanıcıların %23,3’ünün 6-8 yıl aralığında masa ve sandalyelerini, %20’sinin koltuklarını, %17,8’inin kanepelerini ve %21,7’sinin ise oturma grubunu değiştirdiği görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların döşemeli mobilyalarını kullanım süreleri

Döşemeli Mobilyaların Kullanım Süreleri	0-2 Yıl		3-5 Yıl		6-8 Yıl		9-11 Yıl		12-14 Yıl		15 ve üzeri		Kişi Sayısı
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Masa ve Sandalye	23	22,3	35	34	23	23,3	12	11,7	6	5,8	4	3,9	103
Tekli Koltuk	21	20	34	32,4	21	20	17	16,2	5	4,8	7	6,7	105
Koltuk Takımı	21	20	34	32,4	21	20	17	16,2	5	4,8	7	6,7	105
Kanepe	21	20,8	33	32,7	18	17,8	19	18,8	8	7,9	2	2	101
Oturma Grubu	19	18,8	37	36,6	19	18,8	15	14,9	6	5,9	5	5	101
Diğer	13	21,7	14	23,3	13	21,7	10	16,7	4	6,7	6	10	60

Not: f: Frekans sayısı, %: Yüzdeler değeri

3.4. Döşemeli Mobilyaların Değiştirilmek İstenme Nedenleri

Araştırma anketini dolduran konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını değiştirmek isteme nedenlerine ilişkin sorulara verdiği cevapların frekans sayıları ve yüzdeler değeri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların döşemeli mobilyalarını değiştirmek isteme nedenleri

Döşemeli Mobilyaların Değiştirilme Nedenleri	Eskidi		Estetik Değil		Modası Geçti		Hareketli Parçaları Bozuldu		Sabit Parçaları Bozuldu		Kullanışlı Değil		Nedensiz		Kişi Sayısı
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Masa ve Sandalye	47	46,1	8	7,8	11	10,8	9	5	4,9	9,8	4	3,9	5	4,9	102
Tekli Koltuk	47	47	6	6	5	5	7	7	9	9	11	11	4	4	100
Koltuk Takımı	57	55,9	2	2	16	15,7	7	6,9	8	7,8	3	2,9	2	2	102
Kanepe	50	50	5	5	9	9	12	12	6	6	7	7	5	5	100
Oturma Grubu	53	54,1	2	2	11	11,2	6	6,1	8	8,2	3	3,1	6	6,1	98
Diğer	44	55,7	3	3,8	4	5,1	1	1,3	5	6,3	3	3,8	4	5,1	79

Not: f: Frekans sayısı, %: Yüzdeler değeri

Tablo 3’te verilen sonuçlarda, tüm konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını değiştirmek isteme nedenleri önem derecesine göre sırasıyla; eskidi, modası geçmiş, sabit ve hareketli parçaları bozuldu, estetik değil ve kullanışlı değil şeklinde tespit edilmiştir.

3.5. Döşemeli Mobilyaların Satın Alınma Şekilleri

Katılımcıların konut iç mekânında yer alan döşemeli mobilyalarını satın alma şekillerine ilişkin sorulara verdiği cevapların frekans sayıları ve yüzdelik değerleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların döşemeli mobilyalarını satın alma şekilleri

Döşemeli Mobilyaların Satın Alınma Şekilleri	Özel Sipariş Usulü ile Satın Alma		Mağazadan Satın Alma		İnternette Satın Alma		İkinci El Satın Alma		Diğer		Kişi Sayısı
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Masa ve Sandalye	12	11,8	79	77,5	7	6,9	2	2	2	2	102
Tekli Koltuk	10	9,9	80	79,2	6	5,9	2	2	3	3	101
Koltuk Takımı	8	7,8	84	81,6	5	4,9	3	2,9	3	2,9	103
Kanepeler	8	7,9	85	84,2	2	2	3	3	3	3	101
Oturma Grubu	8	7,9	84	83,2	3	3	2	2	4	4	101
Diğer	6	7,2	58	69,9	11	13,3	2	2,4	6	7,2	83

Not: f: Frekans sayısı, %: Yüzdelik değer

Tablo 4'te verilen sonuçlardan, tüm konut kullanıcılarının yaklaşık %82'sinin döşemeli mobilyalarını mağazadan satın almayı, yaklaşık %8'inin özel siparişle satın almayı, yaklaşık %5'i internette satın almayı tercih ettiği görülmektedir.

3.6. Döşemeli Mobilyaların Satın Alınırken Dikkate Alınan Hususları

Araştırma anketini dolduran konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını satın alırken dikkate aldığı hususlara ilişkin sorulara verdiği cevapların frekans sayıları ve yüzdelik değerleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların döşemeli mobilyalarını satın alırken dikkate aldığı hususlar

Döşemeli Mobilyaları Satın Alırken Dikkate Alınan Hususlar	Masa ve Sandalye		Tekli Koltuk		Koltuk Takımı		Kanepeler		Oturma Grubu		Kişi Sayısı
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Malzeme Kalitesi	15	14,7	-	-	16	15,7	3	2,9	11	10,8	102
Ölçü Uyumu	13	12,8	2	2	22	21,6	2	2	7	6,9	102
Kullanışlı	7	6,9	4	3,9	16	16,7	1	1	12	11,8	102
Estetik	7	7,1	3	3	14	14,1	5	5,1	10	10,1	99
Bakım Servis Hizmeti	6	5,9	1	1	14	13,9	4	4	8	7,9	101
Sökülebilir Mobilya	17	17,2	5	5,1	9	9,1	5	5,1	8	8,1	99
Sabit Mobilya	5	5,1	8	8,2	17	17,4	5	5,1	13	13,3	98
Çevreye Duyarlı	3	3	2	2	14	14	3	3	7	7	100
Ekonomik	1	1	-	-	13	12,8	2	2	12	11,8	102
Modaya Uygun	1	1	3	3	17	16,9	1	1	12	11,9	101
Kılıfı Yıkalanabilir	1	1	-	-	24	23,5	8	7,8	18	17,7	102

Not: f: Frekans sayısı, %: Yüzdelik değer

Tablo 5'de verilen sonuçlardan, tüm konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını satın alırken dikkate aldığı hususlar önem derecesine göre sırasıyla; masa

ve sandalye için sökülebilir (demonte) olması (%17,2), malzeme kalitesi (14,7), ölçü uyumu (%12,8) özelliklerinin ve koltuk takımı için kılıfı yıkanabilir olması (%23,5), sabit olması (%17,4), kullanışlı olması (%16,7), modaaya uygun olması (%16,9) özellikleri şeklinde tespit edilmiştir.

4. Sonuçlar ve Öneriler

Konut kullanıcılarının döşemeli mobilyaları satın alırken dikkate aldığı hususlar, kullanım süreleri, değiştirmek isteme nedenleri ile satın alma şekillerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmaya ilişkin elde edilen sonuçlar ve geliştirilen öneriler aşağıda sistematik bir sıra ile açıklanmıştır.

İlk sonuca bakıldığında, katılımcıların %34'ünün 3-5 yıl aralığında masa ve sandalyelerini, %32,4'ünün koltuklarını, %32,7'sinin kanepelerini ve %36,6'sının ise oturma grubunu değiştirdiği görülmektedir. Diğer taraftan kullanıcıların %23,3'ünün 6-8 yıl aralığında masa ve sandalyelerini, %20'sinin koltuklarını, %17,8'inin kanepelerini ve %21,7'sinin ise oturma grubunu değiştirdiği görülmektedir. Bu sonuç Arslan [10] ve Akyüz'ün [15] çalışmalarından faydalanılarak oluşturulan (H1) “Konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların kullanıcılara göre kullanım süreleri farklıdır” hipotezini desteklemektedir. Elde edilen sonuçlara göre tüketicilerin büyük bir çoğunluğunun ortalama 3-8 yıl içerisinde mobilyalarını değiştirdiklerini söylemek mümkündür. Üreticiler, tüketicilerin döşemeli mobilya kullanım alışkanlıklarının ve tercihlerinin zamanla değişkenlik gösterebileceğini göz önünde bulundurabilirlerse mobilya kullanım süresinin uzamasına da katkı sağlayabilirler.

Diğer bir sonuçta, konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını değiştirmek isteme nedenleri önem derecesine göre sırasıyla; eskidi, modası geçmiş, sabit ve hareketli parçaları bozuldu, estetik değil ve kullanışlı değil şeklinde tespit edilmiştir. Bu sonuç Yıldırım, Başkaya ve Hidayetoğlu [13], Efe ve Arslan [14] ve Lin'in [20] çalışmalarından faydalanılarak oluşturulan (H2) “Konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların kullanıcılar tarafından değiştirilmek istenme nedenleri farklıdır” hipotezini desteklemektedir. Elde edilen sonuçlara göre; döşemeli mobilyaların daha ergonomik, kullanışlı, estetik ve dayanıklı üretilmeleri durumunda, mobilyaların değiştirilme eğilimlerinde azalma olacaktır. Bu tür teknik ve estetik sorunlar yaşanmaması için üreticiler daha kaliteli malzeme ile farklı eylemlerin

gerçekleştirilebileceği esnek mobilya tasarımları sunarak, tüketicinin mobilya değiştirme isteklerini minimuma indirebilebilirler.

Başka bir sonuçta, konut kullanıcılarının yaklaşık %82'sinin döşemeli mobilyalarını mağazadan satın almayı, yaklaşık %8'inin özel siparişe satın almayı, yaklaşık %5'i internetten satın almayı tercih ettiği belirlenmiştir. Bu sonuç Arısüt ve Ayan [22] ve Dangelico, Pontrandolfo ve Pujari'nin [23] çalışmalarından faydalanılarak oluşturulan (H3) “Konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların kullanıcılar tarafından satın alınma şekilleri farklıdır” hipotezini desteklemektedir. Elde edilen sonuçlara göre; yıllarca kullanılması düşünülerek satın alınan döşemeli mobilyalar uzun piyasa araştırmaları sonucunda tüketiciler tarafından satın alınmaya karar verilmektedir. İnternette satın alınarak ya da özel sipariş verilerek yaptırılan mobilyalar, mağazadan satın alınan mobilyalar kadar her zaman tüketici beklentisini aynı doğrultuda karşılayamamaktadır. Bu nedenle üreticiler eğer satış politikalarını ve satış sonrası hizmet durumlarını tüketici beklenti ve istekleri doğrultusunda ortaya koyabilirse ve tüketicinin ihtiyacı olan ürüne en doğru koşulda ulaşmasını sağlayabilirse internet tabanlı satışın ve özel siparişin artması mümkün olacaktır.

Bir diğer sonuçta ise konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını satın alırken dikkate aldığı hususlar önem derecesine göre sırasıyla; masa ve sandalye için sökülebilir olması (%17,2), malzeme kalitesi (14,7), ölçü uyumu (%12,8) özelliklerinin ve koltuk takımı için kılıfının yıkanabilir olması (%23,5), sabit olması (%17,4), kullanışlı olması (%16,7), moda uygun olması (%16,9), malzeme kalitesi (%15,7) özellikleri şeklinde tespit edilmiştir. Bu sonuç Yıldırım, Başkaya ve Hidayetoğlu [13], Efe ve Arslan [14] ve Arslan, Sönmez ve Burdurlu'nun [21] çalışmalarından faydalanılarak oluşturulan, (H4) “Konutlarda kullanılan döşemeli mobilyaların kullanıcılar tarafından satın alınırken dikkate alınan hususları farklıdır” hipotezini desteklemektedir. Elde edilen sonuçlara göre; üretilen mobilyanın boyutlarında esnek çözümlere sahip olması, kaliteli ve dayanıklı malzeme kullanılarak üretilmesi, alternatif kullanım durumlarını göz önünde bulundurularak tasarlanması bu tarz sorunların yaşanmaması için uygun çözümler olabilir.

Bu sonuçlardan hareketle; mobilya firmaları ve üreticileri, konut kullanıcılarının döşemeli mobilyalarını satın alırken dikkate aldığı hususlara, değiştirme sürelerine, değiştirme isteklerine, değiştirme nedenlerine, değiştirmeyi istememe nedenlerine, satın

alma şekillerine uygun tasarım karakteristikleri belirleyebilir, pazarlama stratejileri geliştirebilir ve yeni sunum konseptleri ile ürünlerini hazırlayarak kullanıcıların beğenisine sunabilirler.

Kaynaklar

- [1] Francescato, G., 1998, Residential satisfaction, in van Vliet-W.(ed.) Encyclopedia of Housing, Sage, Monterey, CA.
- [2] Birdwell-Pheasant, D., Lawrence-Zuniga, D., 1999, House life: space, place and family in Europe. Oxford: Berg Publications.
- [3] Cieraad, I., 1999, At home: an anthropology of domestic space, New York: Syracuse University Press.
- [4] Miller, D., 2001, Home possessions: material culture behind closed doors, Oxford: Berg Publications.
- [5] Blunt, A., Dowling, R., 2006, Home, London: Routledge.
- [6] Goffman, E., 1959, The presentation of self in everyday life, Garden City, NY: Doubleday Anchor Books.
- [7] Csikszentmihalyi, M., Rochberg-Halton, E., 1981, The meaning of things: domestic symbols and the self. Cambridge: Cambridge University Press.
- [8] Alver, K., 2010, Siteril hayatlar, Ankara: Hece Yayınları.
- [9] Ching, F.D.K., 2007, Architecture: form, space, order, USA, John Wiley&Sons.
- [10] Arslan, A.R., 2010, Döşemeli mobilya endüstrisinin mevcut durumu, sorunları ve çözüm önerileri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 140-150.
- [11] İlter, N.R., 1990, Mobilya döşemeciliği, M.E.B. Basımevi, İstanbul.
- [12] Bilgin, N., 1986, Çeşitli sosyo-kültürel gruplarda eşya sistemleri ve insan eşya ilişkileri, Teknografik Matbaası, İzmir, 47-122.
- [13] Yıldırım, K., Başkaya, A., Hidayetoğlu, M.L., 2005, Farklı sosyo ekonomik düzeye sahip blok-konut kullanıcılarının sabit iç donatım elemanlarından memnuniyeti, Politeknik Dergisi, 8 (2), 189-197.
- [14] Efe, H., Arslan, A.R., 2008, Kullanıcıların mobilya satın alma davranışlarında tercih kriterleri, 14. Ulusal Ergonomi Kongresi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, 30 Ekim – 1 Kasım 2008, Trabzon, 366-374.

- [15] Akyüz, İ., 2006, Mobilya satın almada tüketici davranışlarını etkileyen psikolojik, sosyo-psikolojik ve sosyo kültürel faktörlerin incelenmesi, Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- [16] Esen, R., 2013, Batı Karadeniz Bölgesi konutlarında salon-mobilya ilişkisinin ergonomik analizi, Doktora Tezi, Karabük Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Karabük, 182-189.
- [17] Mazıcıoğlu, E., Yenice, M.S., 2019, Konut ve konut yer seçiminde etkili ölçütlerin kentsel yaşam kalitesi bağlamında değerlendirilmesi; Gaziantep Örneği, *Artium*, 7(2): 138-146.
- [18] Bullard, D., 1991, Upholstered household furniture in the United States: A survey of current ownership and purchasing plans, *Journal: MFPL, MSU, Research Report, Number 18, Publication: 422, 41.*
- [19] Burdurlu, E., 2004, Mobilya ürün özellikleri ile ilgili tüketicilerin tercih öncelikleri, Hacettepe Üniversitesi, *Sosyolojik Araştırmalar E-Dergisi*.
- [20] Lin, F.C., 1997, Computer-aided design system for the product engineering of sofa frames, Ph.D. Thesis, Purdue University, AAT 9818991.
- [21] Arslan, A., Sonmez, A., Burdurlu, E., 2010, Tüketicilerin kullandıkları döşemeli mobilyalar ile ilgili şikâyetlerinin belirlenmesi, *Politeknik Dergisi*. 13(4):295-304.
- [22] Arısüt, Ü., Ayan, S. 2017, Tüketicilerin döşemeli mobilya alım kriterlerinin ahşap ile belirlenmesi, *İleri Teknoloji Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 997-1008.
- [23] Dangelico, R. M., Pontrandolfo, P., and Pujari, D., 2013, Developing sustainable new products in the textile and upholstered furniture industries: Role of external integrative capabilities, *Journal of Product Innovation Management*. 30(4): 642–658.
- [24] Işık, Z., 1992, Geleneksel ve günümüz konutlarının iç mekân analizi, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 1-10.
- [25] Yıldırım, K., 1999, Konut mutfaklarının mekân ve donatı organizasyonunda ergonomik yaklaşım, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, 242-248.
- [26] Motulsky, H., 1995, *Intuitive Biostatistics*, Oxford University Press, New York.

- [27] Cronbach, L.J., 1951, Coefficient alpha and the internal structure of tests, Psychometrika, 16(3), 297-334.
- [28] Kaplan, R.M., Saccuzzo, D.P., 2010, Psychological testing: principles, applications, Issues, CA: Wadsworth, Cengage learning.
- [29] Panayides, P., 2013, Coefficient alpha: interpret with caution, Europe's Journal of Psychology. 9(4), 687-696.

Ek A. Uygulanan Anket

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
AĞAÇ İŞLERİ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

Bu araştırmada konutlarda kullanılan oturma grubu, koltuk, kanepeler gibi döşemeli mobilyaların kullanım süreleri, tercih ve değiştirme nedenleri anket yöntemiyle bulunması amaçlanmıştır. Bu maksatla oluşturulmuş sorular sırasıyla aşağıda verilmiştir. Prof.Dr. Kemal YILDIRIM tarafından bu anket ile toplanan veriler bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Lütfen aşağıdaki soruları sırasıyla cevaplayınız.

A. KONUT KULLANICISININ GENEL BİLGİLERİ

1. Yaşadığınız İlçe / Semt Ankara / /
2. Mesleğinizi Yazınız
.....
3. Cinsiyetiniz () Erkek () Kadın
3. Yaşınız () 18-30 () 31-45 () 46-60 () 60 ve üzeri
4. Eğitim Seviyeniz () İlköğretim () Ortaöğretim () Yükseköğretim () Master ve Dr
6. Aylık Aile Geliriniz () 1500-3000 () 3001-6000 () 6001-10000 () 10001 ve üzeri
7. Konuttaki Kişi Sayısı () 1 () 2 () 3 () 4 ve üzeri
8. Konutun Mülkiyeti () Ev Sahibi () Kiracı
9. Konutta Oturma Süreniz () 0-1 Yıl () 2-5 Yıl () 6-9 Yıl () 10 Yıl ve üzeri

B. KONUT KULLANICISININ DÖŞEMELİ MOBİLYALARINI KULLANIM BİLGİLERİ

1. Konutunuzda kullanmış olduğunuz döşemeli mobilyaların kullanım sürelerini aşağıdaki tabloya işaretleyiniz.

Döşemeli Mobilyalar	Kullanım Süresi (Yıl)					
	0-2 Yıl	3-5 Yıl	6-8 Yıl	9-11 Yıl	12-14 Yıl	15+ Yıl
Masa ve Sandalye	()	()	()	()	()	()
Tekli Koltuk	()	()	()	()	()	()
Koltuk Takımı	()	()	()	()	()	()
Kanepeler	()	()	()	()	()	()
Oturma Grubu	()	()	()	()	()	()
Diğer:.....	()	()	()	()	()	()

2. Konutunuzda kullanmış olduğunuz döşemeli mobilyaların değiştirme nedenlerini aşağıdaki tabloya işaretleyiniz veya yazınız.

Döşemeli Mobilyalar	Döşemeli Mobilyalar									Diğer Nedenler
	Eskidi	Estetik Değil	Modası Geçti	Hareketli Parçaları Bozuldu	Sabit Parçaları Bozuldu	Kullanışlı Değil	Ölçüler Hatalı	Bakım Servisi Zor	Nedensiz	
Masa ve Sandalye	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Tekli Koltuk	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Koltuk Takımı	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Kanepeler	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Oturma Grubu	()	()	()	()	()	()	()	()	()
Diğer:.....	()	()	()	()	()	()	()	()	()

3. Konutunuzda kullanmış olduğunuz döşemeli mobilyaları değiştirme ve yenilemede başvurduğunuz yol ve yöntemler nelerdir? İşaretleyiniz veya yazınız.

Döşemeli Mobilyalar	Döşemeli Mobilyalar				Diğer Yol ve Yöntem Varsa Aşağıya Yazınız.
	Özel Sipariş Usulü İle Satın Alma	Mağazadan Satın Alma	İnternette Satın Alma	İkinci El Satın Alma	
Masa ve Sandalye	()	()	()	()
Tekli Koltuk	()	()	()	()
Koltuk Takımı	()	()	()	()
Kanepeler	()	()	()	()
Oturma Grubu	()	()	()	()
Diğer:.....	()	()	()	()

4. Mobilya kullanım deneyimlerinizden yola çıkarak yeni mobilya alırken neleri göz önünde bulundurduğunuzu aşağıya işaretleyiniz veya yazınız. (Birden fazla işaretleme yapılabilir.)

DENEYİMLER	Döşemeli Mobilyalar					
	Masa ve Sandalye	Tekli Koltuk	Koltuk Takımı	Kanepeler	Oturma Grubu	Diğer:.....
Malzeme Kalitesi Olması	()	()	()	()	()	()
Ölçü Uyumu Olması	()	()	()	()	()	()
Kullanışlı Olması	()	()	()	()	()	()
Estetik Olması	()	()	()	()	()	()
Bakım Servis Hizmetinin Olması	()	()	()	()	()	()
Sökülebilir Mobilya Olması	()	()	()	()	()	()
Sabit Mobilya Olması	()	()	()	()	()	()
Çevreye Duyarlı Olması	()	()	()	()	()	()
Ekonomik Olması	()	()	()	()	()	()

Modaya Uygun Olması	()	()	()	()	()	()
Kılıfının Yıkanebilir Olması	()	()	()	()	()	()
Diğer:.....	()	()	()	()	()	()

5. Eklemek istediğiniz görüşünüz varsa:

.....
.....

Çok Teşekkür Ederiz...